

1958

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΜΑΤΗ

Ευδαεις

H 1361

ΟΙ ΓΙΓΑΝΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΗΣΕΩΣ

ΕΥΔΟΞΟΣ

Ο ΚΝΙΔΙΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ
ΕΤΟΣ 13ον — ΤΕΥΧΟΣ 115
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1958

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΜΑΘΙΟΛΑΚΑ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΥΔΟΞΟΣ Ο ΚΝΙΔΙΟΣ

Ὁ μέγας μαθηματικός, αστρονόμος, ἰα-
τρός, νομοθέτης, μουσικός καὶ φιλόσοφος

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΜΑΤΗ

Οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες ἐνθυμοῦνται τὴν ἀρχαίαν πόλιν τῆς Καρίας, Κνίδον, τῆς ὁποίας τὰ εἰρήπια κείνται ἀπέναντι τῆς νήσου Κῶ, ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ὅταν ἐπισκέπτονται τὸ Μουσεῖον τῶν Δελφῶν καὶ θαυμάζωσι τὰ αὐτόθι διατηρούμενα ὑπολείμματα τοῦ θησαυροῦ τῶν Κνιδίων. Ἡ Κνίδος ὅμως ἔγινε καὶ θαυμαστὴ καὶ ἀθάνατος πόλις δι' ὄλον τὸν πεπολιτι-

Ὁ Εὐδοξος

σόμενον κόσμον, διότι ἐκεῖ ἐγεννήθη ὁ Εὐδοξος. Ἡ διάνοια τούτου ἐξέπληξε τὸν ἀρχαῖον κόσμον, ἐξακολουθεῖ δὲ καὶ σήμερον νὰ προκαλῆ τὸν θαυμασμόν.

Ὁ Εὐδοξος, υἱὸς τοῦ Αἰσχίνου, ἐγεννήθη περὶ τὸ 408 π.Χ. καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ κατὰ τὸ 355 π.Χ., εἰς ἡλικίαν 53 ἐτῶν, τιμώμενος μεγάλως ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του. Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας εἶχε διαλάβει ἢ μεγαλοφυΐα του. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ δὲν ἦτο εὐπορος καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ Εὐδοξος δὲν εἶχε τὰ οἰκονομικὰ μέσα ὅπως ἀκολούθησεν σπουδὰς εἰς ἄλλα μεγάλα ἐπιστημονικὰ κέντρα τῆς ἐποχῆς του, ἐκτὸς τῆς Κνίδου. Παρὰ ταῦτα, νέος ὢν διήκουσε τὰ μὲν μαθηματικὰ πλησίον τοῦ Πυθαγορείου Ἀρχύτου τοῦ Ταραντίνου, ἐν Κάτω Ἰταλίᾳ, τὰ δὲ ἰατρικὰ πλησίον τοῦ ἰατροῦ Φιλιστῖωνος τοῦ Σικελιώτου. Ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ἄψει ὅτι ἄλλα δύο ἐπιστημονικὰ ταξίδια ἐπραγματοποίησεν ὁ Εὐδοξος δα-

πάναις τῶν φίλων του, τότε δύναται νὰ θεωρηθῆ βέβαιον, καίτοι στερούμεθα συναφῶν πληροφοριῶν, ὅτι καὶ τὸ ταξίδιον εἰς Κάτω Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, τὸ ὁποῖον φαίνεται διήρκεσεν ἕτη τινά, ἐγένετο τῆ συνδρομῇ τῶν φίλων καὶ θαυμαστῶν του. Εἰς ἡλικίαν 23 ἐτῶν, θαπάναις τοῦ Κνιδίου ἰατροῦ Θεομέδοντος συνοδεύσαντος αὐτὸν εἰς Ἀθήνας, παρεκολούθησεν αὐτόθι ἐπὶ δέμηνον μαθήματα εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Πλάτωνος καὶ εἰς ἄλλας Σχολάς. Κατὰ τὸ δέμηνον τοῦτο χρονικὸν διάστημα τῶν σπουδῶν του διέμενεν οὗτος ἐν Πειραιεῖ, ἀνήρχετο ὅμως τὴν πρωίαν εἰς Ἀθήνας διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν μαθημάτων καὶ κατήρχετο τὴν ἑσπέραν εἰς Πειραιᾶ, καθημερινῶς πεζῇ. Ὑπολογίζεται ὅτι ὅταν ὁ Εὐδοξος ἐφοῖτα εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Πλάτωνος αὕτη εὐρίσκετο εἰς τὸ τρίτον ἔτος τῆς λειτουργίας της. Εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι τὸ μέγιστον καὶ ὑπέρλαμπρον τοῦτο πνευματικὸν κέντρον τῆς ἀνθρωπότητος ἰδρῦθη ἐν ἔτει 387 π.Χ. καὶ ἐκλείσθη ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ κατὰ τὸ ἔτος 529 μ.Χ., ἦτοι μετὰ συνεχῆ λειτουργίαν 916 ἐτῶν. Μετὰ τὰς ἐν Ἀθήναις βραχυχρονίους σπουδὰς του ὁ Εὐδοξος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κνίδον. Δι' ἐράνων τῶν φίλων του καὶ φέρων συστατικὰ γράμματα τοῦ βασιλέως Ἀγησιλάου πρὸς τὸν Φαραῶ τῆς Αἰγύπτου Νεκτάναβιν (ἢ Νεκταναβῶ) ἀνεχώρησε δι' Αἴγυπτον συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Κνιδίου ἰατροῦ Χρυσίππου. Ἐν Αἰγύπτῳ ὁ Εὐδοξος παρέμεινε πλησίον τῶν ἱερέων ἐπὶ 16 μῆνας πολλὰ διδασκόμενος, ἀλλὰ καὶ διδάσκων. Ἐκ παραδόσεως πληροφοροῦμεθα ὅτι οἱ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου εἶχον ἰδρῦσει πλησίον τῆς Ἡλιουπόλεως (κειμένης βορείως τῆς Μέμφιδος) ἀστεροσκοπεῖον ἔνθα ὁ Εὐδοξος ἐνήργει τὰς ἀστρονομικὰς του παρατηρήσεις. Τὰ εἰρήπια τοῦ ἀστεροσκοπεῖου τούτου ἐδεικνύοντο εἰς περιηγητὰς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Αὐτοκράτορος Αὐγούστου. Δέον νὰ σημειωθῆ ἐνταῦθα ὅτι οἱ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου ἀπετέλουν τὸ ἐπιστημονικὸν σῶμα τῆς χώρας. Οὗτοι προέβαινον εἰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας, τὰ πορίσματα τῶν ὁποίων ἐφυλάσσοντο ἐπιμελῶς καὶ δὲν ἀνεκοινοῦν-

το εις τὸν τυχόντα. Πορίσματα ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων καὶ ἐρευνῶν χιλιάδων ἐτῶν ἐφυλάσσονται κεκρυμμένα εἰς τὰ περιώνυμα ἱερὰ τῆς Αἰγύπτου. Ταῦτα ἀνεκονοῦντο μόνον μεταξὺ στενοῦ κύκλου ἱερέων—ἐπιστημόνων καὶ εἰς πρόσωπα διακρινόμενα ἐπὶ μεγαλοφυΐα, τῇ συστάσει τοῦ Φαραῶ, εἴτε ἀνωτάτων κληρικῶν τῆς Αἰγύπτου, κατόπιν ὅμως μεγάλων καὶ ἐπιπόνων δοκιμασιῶν, ὡς τοῦτο ἐγένετο διὰ τὸν Πυθαγόραν κατὰ τὸ 550 π.Χ. Ἀναχωρήσας ἐκ τῆς Αἰγύπτου ὁ Εὐδόξος ἐγκατεστάθη εἰς τὴν παρὰ τὴν Προποντίδα πόλιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Κύζικον, ἔνθα ἵδρυσεν Ἀνωτάτην Σχολὴν συγκεντρώσας περὶ ἑαυτὸν πολλοὺς μαθητάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ ἀδελφοὶ Μέναιχος καὶ Δεινόστρατος, οἱ ὁποῖοι βραδύτερον, ἐν Ἀθήναις, κατέλαβον ἐξέχουσαν θέσιν διὰ τὰς μαθηματικὰς τῶν ἀνακαλύψεις. Μετὰ παραμονὴν ὀλίγων ἐτῶν ἐν Κυζίκῳ ὁ Εὐδόξος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Καρίαν, πλησίον τοῦ σατραπικοῦ Μαυσωλοῦ καὶ ἐκεῖθεν ἔφθασε καὶ ἐγκατεστάθη ἐν Ἀθήναις μετὰ πλείστον ἐκ τῶν παλαιῶν του μαθητῶν. Ἐνταῦθα ἵδρυσεν Ἀνωτάτην Σχολὴν εἰς τὴν ὁποίαν συνέρευσαν πολλοὶ μαθηταὶ ἐξ Ἀθηνῶν καὶ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος Ἡ λειτουργία τῆς ἐν Ἀθήναις Εὐδοξείου Σχολῆς δὲν διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν, διότι ὁ Πλάτων ἔπεισε τὸν Εὐδόξον νὰ διαλύσῃ αὐτὴν καὶ νὰ προσχωρήσῃ μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἔνθα ἀνέλαβεν οὗτος τὴν διεύθυνσιν τοῦ τμήματος τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ὡς εἰκάζεται.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΕΥΔΟΞΟΥ

Καθηγητὴς ὢν τῆς Πλατωνικῆς Ἀκαδημίας ὁ Εὐδόξος ἐπεδόθη ἀνέτως πλέον εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ ἐρεῦνας. Ἀνεῦρε πλείστα νέα θεωρήματα τῆς γεωμετρίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοιαῦτα ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὴν σήμερον λεγομένην χρυσοῦν τομὴν εὐθείας γραμμῆς. Ἡ γεωμετρικὴ πρότασις τῆς χρυσοῦς τομῆς (ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐλέγετο τομὴ εὐθείας εἰς ἄκρον καὶ μέσον λόγον), τῆς ὁποίας ἡ πρώτη ἀπόδειξις ἀποδίδεται εἰς τοὺς Πυθαγορείους, λέγει, ὅτι δοθεῖσα εὐθεῖα εἶναι δυνατόν νὰ τμηθῇ εἰς δύο ἄνισα τμήματα, ὥστε τὸ γινόμενον τῆς εὐθείας ἐπὶ τὸ μικρότερον τῆμα νὰ εἶναι ἴσον πρὸς τὸ γινόμενον τοῦ μεγαλυτέρου τμήματος ἐπὶ τὸν ἑαυτὸν του.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γεωμετρικῆς προτάσεως τῆς χρυσοῦς τομῆς ἔχουσι κατασκευασθῆ τα πλείστα τῶν Ἑλληνικῶν θεάτρων τῆς ἀρχαιότητος¹. Ἡ θαυμασία

ἀκουστικὴ τῶν ἀρχαίων θεάτρων, τῆς ὁποίας ἡ δημιουργία καὶ σήμερον ἀκόμη παραμένει μέγα μυστικόν, λέγεται, ὅτι ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Εὐδόξου ἀναπτυχθεῖσαν περαιτέρω γεωμετρικὴν πρότασιν τῆς χρυσοῦς τομῆς.

Ὁ σπουδαῖος Γερμανὸς ψυχολόγος τῶν νεωτέρων χρόνων Φέχνερ ὑποστηρίζει ὅτι ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὑπὸ τῆς Θεῖας Προνοίας οὕτω πρὸς κατασκευασμένους, ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ βλέπῃ λίαν εὐαρέστως ὀρθογώνια γεωμετρικὰ σχήματα (π.χ. θύρας, παράθυρα, πλαίσια εἰκόνων, οἰκοδομήματα κλπ.) τῶν ὁποίων τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος νὰ εἶναι τμήματα εὐθείας γραμμῆς τμηθείσης κατὰ τὸν κανόνα τῆς χρυσοῦς τομῆς.

Σπουδαιότατη μαθηματικὴ ἀνακάλυψις τοῦ Εὐδόξου θεωρεῖται ὁ ὁρισμὸς τῶν ὁποῖον ἔδωκε περὶ τῶν ἀσυμμέτρων μεγεθῶν ἢ ἀσημιέτρων ἀριθμῶν, ὡς λέγομεν σήμερον. Ἀφ' ὅτου ὁ Πυθαγόρας ἀνεκάλυψε τὴν ὑπαρξίν τῶν ἀσυμμέτρων ἀριθμῶν κατέλαβε τοὺς μαθηματικοὺς δέος καὶ σύγχυσις. Ὁ Εὐδόξος κατώρθωσε νὰ δαμάσῃ τὴν μαθηματικὴν ταύτην ἔννοιαν καὶ νὰ διανοίξῃ τὸν δρόμον πρὸς νέας κατακτήσεις τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης². Ὁ Ἀρχιμήδης πληροφορεῖ ἡμᾶς περὶ θαυμαστῶν γεωμετρικῶν ἀνακαλύψεων τοῦ Εὐδόξου. Ὁ Εὐδόξος εἶναι, κατὰ τὸν Ἀρχιμήδη, ὁ πρῶτος ὅστις ἀπέδειξε ὅτι ἡ πυραμῖς εἶναι τὸ τρίτον πρίσματος ἔχοντος τὴν αὐτὴν βάσιν καὶ τὸ αὐτὸ ὕψος καὶ ὅτι ὁ κῶνος εἶναι τὸ τρίτον κυλίνδρου ἔχοντος τὴν αὐτὴν βάσιν καὶ τὸ αὐτὸ ὕψος. Τὸ πέμπτον βιβλίον τῶν Στοιχείων τοῦ Εὐκλείδου τὸ περιλαμβάνον τὴν θεωρίαν τῶν ἀναλογιῶν εἰς θαυμασίους ὁρισμοὺς καὶ 25 θεωρήματα ἀποδίδεται ὁλόκληρον εἰς τὸν Εὐδόξον, κατὰ πληροφορίαν ἀνωνύμου σχολιαστοῦ ζήσαντος κατὰ τὴν μέσσην περίπου βυζαντινὴν ἐποχὴν.

Ὁ ἐκ τῶν τελευταίων διευθυντῶν τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος, Πρόκλος (410—485), γράφει εἰς τὴν πραγματείαν αὐτοῦ τὴν συναφῆ πρὸς τὸ πρῶτον Βιβλίον τῶν Στοιχείων τοῦ Εὐκλείδου ὅτι ὁ Εὐδόξος ὁ Κνίδιος, εἶναι ὁ πρῶτος, ὅστις ἠῤῥησε τὸ πλῆθος τῶν γεωμετρικῶν θεωρημάτων, προσέθηκεν εἰς τὰς ὑπαρχούσας τρεῖς ἀναλογίας (τὴν ἀριθμητικὴν, τὴν γεωμετρικὴν καὶ τὴν ἀρμονικὴν), ἄλλας τρεῖς καὶ ἠῤῥησε τὰ θεωρήματα τὰ ἔχοντα σχέσιν πρὸς

2. Ἡ κρίσις τῶν ἀρχῶν τῆς ἑλληνικῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης, Χ. Χάσσε — Χ. Σιόλτς, 1928. Μετάφρασις, ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Φίλ. Βασιλείου — Χρ. Καπνουκάγια, 1934.

1. Dörpfeld, Τὸ ἑλληνικὸν θέατρον, 1896.

τήν (χρυσήν) τομήν, τὰ ὅποια πρῶτος ἀνεκάλυψεν ὁ Πλάτων. Ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου σημείου, ἡ σημερινή κριτικὴ παραδέχεται ὁμοφώνως ὅτι οὐχὶ ὁ Πλάτων, ἀλλὰ ὁ Πύθαγόρας ἢ τοῦλάχιστον οἱ Πυθαγόρειοι μαθηταὶ ἀνεκάλυψαν τὴν χρυσήν τομήν.

Ὁ Εὐδόξος ἔλυσε καὶ τὸ περίφημον δῆμιον πρόβλημα διὰ καμπύλων γραμμῶν, ὡς πληροφορεῖ ἡμᾶς ὁ Εὐτόκιος (600 περίπου), ὁ σχολιαστὴς τῶν ἔργων τοῦ Ἀρχιμήδους. Ἡ λύσις αὕτη δυστυχῶς δὲν περιεσώθη. Ὁ Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος, ὁ περίφημος πρύτανης τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἀλεξανδρείας (ἀκμὴ περὶ τὸ 250 π.Χ.) μνημονεύει τῆς εὐδοξείου λύσεως τοῦ δηλίου προβλήματος ἀποκαλεῖ τὸν Εὐδόξον θεοσιδῆ. Παρὰ τοῦ Πλουτάρχου πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ Εὐδόξος καὶ ὁ μέγας διδάσκαλος αὐτοῦ Ἀρχύτας ὁ Ταραντῖνος ἐχρησιμοποίησαν τὴν γεωμετρίαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς μηχανικῆς (Βίος Μαρκέλλου). Ὁ Εὐδόξος θεωρεῖται ὁ θεμελιωτὴς τῆς θεωρητικῆς μηχανικῆς καὶ τῆς οὐρανοῦ μηχανικῆς. Αἱ μέχρι τῆς ἐποχῆς του ἀστρονομικαὶ γνώσεις ὠφείλοντο εἰς τὰς συστηματικὰς παρατηρήσεις τῆς κινήσεως τῶν ἀστρῶν, τὰς γενομένας ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων καὶ τῶν Αἰγυπτίων καὶ εἰς στοιχειώδεις γεωμετρικοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Θαλοῦ, τοῦ Ἀναξιμάνδρου, τοῦ Μέτanos καὶ ἄλλων, ὡς εἰκάζεται. Ὁ Εὐδόξος ἐπεχείρησε νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς κινήσεως τῶν πλανητῶν καὶ τῶν ἀνωμαλιῶν, αἵτινες φαίνονται κατὰ τὴν κίνησιν αὐτὴν διὰ θαυμασίων γεωμετρικῶν ὑπολογισμῶν (τῶν ὁμοκέντρων σφαιρῶν καὶ τῆς περιφύμου καμπύλης γραμμῆς τῆς καλουμένης ἱπποπέδης), ἰδέαν τινὰ τῶν ὁποίων λαμβάνομεν ἐκ μεταγενεστέρων τούτου συγγραφέων καὶ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰταλοῦ ἀστρονόμου Σκιαπαρέλλι (1835—1910) γεννομένης ἀνακατασκευῆς τοῦ συναφοῦς εὐδοξείου συστήματος. Περίφημος θεωρεῖται ἡ πραγματεία τοῦ Εὐδόξου περὶ Ὀκταετηρίδος. Κατὰ τὰς περιωφθεύσας ὀλίγας πληροφορίας πρόκειται περὶ διατυπώσεως καὶ ἐρμηνείας νέου ἡμερολογίου λογίζοντος τὸ ἔτος μὲ 365,25 ἡμέρας (ἀντὶ τῶν 365 ἡμερῶν τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἡμερολογίου), εἰς τὸ ὅποιον παρενεβάλλετο ἐντὸς 8 ἐτῶν ὠρισμένος ἀριθμὸς ἡμερῶν. Κατὰ τὰς ἀστρονομικὰς του ἐρεῦνας ὁ Εὐδόξος ἐχρησιμοποιοῖε διόπτραν καὶ ἀράχνην. Περὶ

τῆς ἀράχνης ταύτης, πλὴν τοῦ ὀνόματος, οὐδὲν ἄλλο γνωρίζομεν. Ὑποτίθεται ὅτι αὕτη ἦτο ἀστρονομικὸν ὄργανον, ἢ χάρτης τῆς οὐρανοῦ σφαιρᾶς ἐπὶ τοῦ ὀποίου ἦσαν ἀναγεγραμμένοι οἱ σπουδαιότεροι ἀστερισμοί.

Ἡ συμβολὴ τοῦ Εὐδόξου εἰς τὴν θεωρητικὴν καὶ μαθηματικὴν μουσικὴν, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν μαθηματικὴν γεωγραφίαν θεωρεῖται λίαν σημαντικὴ. Καὶ περὶ αὐτῆς ὅμως νύξεις τινὰς ἔχομεν μεταγενεστέρων συγγραφέων, ἐν ᾧ αἱ συναφεῖς πραγματεῖαι τοῦ Εὐδόξου ἀπωλέσθησαν. Εἶχε συγγράψῃ γεωγραφίαν τῆς οἰκουμένης γῆς ὑπὸ τὸν τίτλον, Γῆς Περίοδος, τὸ ὅποιον δὲν ἐσώθη. Ὁ Εὐδόξος κατέστη διάσημος καθ' ὅλην τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα ὄχι μόνον ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν του ἀνακαλύψεων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν λαμπρῶν νόμων τοὺς ὁποίους συνέταξε διὰ τὴν Κνίδον, παρακληθεὶς ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του.

Περὶ τῶν φιλοσοφικῶν δοξασιῶν τοῦ Εὐδόξου λαμβάνομεν γνώσιν ἐκ τινος χωρίου τῆς πραγματείας τοῦ Ἀριστοτέλους, Ἡθικὰ Νικομάχεια (1172, β 15). Κατὰ τοῦτο ὁ Εὐδόξος θεωρεῖ ὡς ὑψιστον ἀγαθὸν τῆς ζωῆς τὴν ἡδονήν, διότι πρὸς ταύτην ἔλκονται πάντα τὰ ἔλλογα καὶ ἄλογα ὄντα. Ὁ Ἀριστοτέλης ἀναιρεῖ τὴν θεωρίαν αὐτὴν τοῦ Εὐδόξου, προσθέτων, ὅτι καὶ ὁ Πλάτων δὲν θεωρεῖ τὴν ἡδονὴν ὡς ἀγαθόν. Προσθέτει ὅμως ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι οἱ λόγοι τοῦ Εὐδόξου ἐγένοντο πιστευτοὶ ὅφ' ὄλων διὰ τὸ ἦθος καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρός, «διότι οὗτος ἦτο διαφερόντως σῶφρων». Δυστυχῶς, οὐδέμία πραγματεία τοῦ Εὐδόξου περιεσώθη καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκφέρωμεν γνώμην περὶ τῶν φιλοσοφικῶν αὐτοῦ δοξασιῶν.

Παρὰ τοῦ Διογένης τοῦ Λαερτίου (τέταρτος αἰὼν) πληροφοροῦμεθα ὅτι, ὅταν ὁ Εὐδόξος εὐρίσκετο ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τῷ Χονούφιδι τῷ Ἡλιοπολίτῃ, ὁ Ἄπις αὐτοῦ (ιερός Βοῦς τῶν Αἰγυπτίων) ἔλειξε τὸ ἱμάτιον τοῦ Εὐδόξου. Οἱ ἱερεῖς ἡρμήνευσαν τὸ σημεῖον τοῦτο, ὡς δηλοῦν, ὅτι ὁ Εὐδόξος θὰ γίνῃ μὲν ἔνδοξος, θὰ ἔχῃ ὅμως βίον ὀλιγοχρόνιον. Βραδύτερον, ἀνομάζετο οὗτος καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς φήμης, Ἐνδοξος ἀντὶ Εὐδόξου.

